

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemaj:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5.50
na mesec 1.90

Izjaja vsak dan svačur izveniši nedelje in praznikov.

Inserti veljajo: peterstopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpsolave naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6.50
na mesec 2.30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi mi se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Združene jugoslovanskih državnih poslancev.

Tržaški poslanec dr. Rybač je te dni čisto nepričakovano sprožil misel, ki jo je treba natančno in od vseh strani ogledati, ker bi znala morda v svojih konsekvencah biti koristna, najbrž pa bo imela za Jugoslovane prav neugodne posledice.

Na shodu pri Sv. Ivanu se je namreč dr. Rybač z njemu lastno temperamentnostjo izrekel za združeno jugoslovanskih državnih poslancev v en klub. Zavzel se je za to idejo z veliko vnetostjo, a njeno korist in potrebo je utemeljil prav na kratko in z argumenti, ki so preveč splošni, da bi mogli biti prepričevalni.

Nastop dr. Rybača je presenetil slovensko javnost toliko bolj, ker nihče ni nič slišal, da bi se bila »Zveza južnih Slovanov« s tem vprašanjem sploh bavila ali da bi se bil kdo obrnil s takim predlogom do dr. Ploja, ki je od »Zveze južnih Slovanov« pooblaščen voditi njene posle. Sedaj čujemo, da se »Zveza južnih Slovanov« s to zadevo res niti še bavila ni in da tudi ni dala nikomur kakega pooblastila v njenem imenu sprožiti ali voditi tako akcije.

Opraviiti imamo torej s popolno osebnim nasvetom dr. Rybača.

Mnenje dr. Rybača, naj se jugoslovanski poslanci v državnem zboru združijo v en klub, je našlo prijazen odziv pri tisti frakciji, ki je za skupno delovanje samo takrat, kadar jej to kaže iz strankarskih nagibov, ki pa odklanja in onemogoča vsako skupno delo, kakor hitro se ne gre za nič drugega, kakor za politične ali narodne, gospodarske ali socialne interese vseh južnih Slovanov. Ta frakcija so slovenski klerikaleci.

Slovenska politična javnost se gotovo še spominja brutalne brezobzornosti s katero so klerikaleci na čelu jim dr. Šusteršič l. 1907. onemogočili ustanovitev skupnega kluba vseh jugoslovanskih poslancev. Surovo in zaljivo so odklonili vsako skupno delo in izlili cele goliče zasramovanj zlasti na primorske in dalmatinske poslance, ker so se ti postavili na stališče: ali se ustanovi skupen klub za vse jugoslovanske poslance brez izjeme ali pa pojdemo svojo pot brez dr. Šusteršiča in njegovih kimovcev.

Tedaj se je jugoslovanska dele-

gacija v državnem zboru razdelila na dva kluba. Klerikaleci so z njim lastno brezstidnostjo celo namenoma oškodovali največje interese vseh Jugoslovancev. Ministrski predsednik baron Beck je namreč hotel vzeti v svoje ministrstvo zastopnika južnih Slovanov in je hotel predlagati dalmatinskega glavarja za ministra. Toda slovenski klerikaleci so se postavili na stališče, da rajši naj ne pride noben Slovan v ministrstvo, kakor dr. Ivčević, ki ni slovenski klerikalec. Rajši same Nemce kakor poštenega konservativnega Hrvata, ki ne pleše po komandi dr. Šusteršiča — tako so dejali klerikaleci in vsled protestov dr. Šusteršiča ni dr. Ivčević postal minister.

Kmalu pa so klerikaleci spoznali, da so uspehi njihove politike samo negativni, da pač morejo to in ono koristno stvar preprečiti, pozitivnih uspehov pa da ne morejo nobenih doseči. Dr. Šusteršič je prišel do spoznanja, da tudi svojih zgolj strankarskih in nikdar narodnih in obsekokristnih ciljev ne more doseči, če ni na svoji strani vseh Jugoslovancev, veselo to spoznanje pač ni bilo, a kot praktičen politik je požrl te grenke kaplice, zatajil svoje prejšnje stališče in se začel zavzemati za skupno organizacijo vseh jugoslovanskih poslancev.

Porodila se je »Narodna zveza«. To je organizacija, v kateri sta oba jugoslovanska kluba združena na skupno delo, v katerem okviru pa je vsak teh klubov ohranil svojo popolno samostojnost.

»Zveza južnih Slovanov« je pristopila »Narodni zvezi« v pričakovanju, da bo na podlagi medsebojne lojalnosti mogoče skupno delovanje. Toda le prekmalu se je pokazalo, da je klerikalec preveč zaupala in da je imela preveč dobro mnenje o njih. Klerikalec pač ni nikoli lojalen.

Dr. Šusteršič je od vsega začetka poskušal izkoristiti »Narodno zvezo« za svoje samopadne politične namene in je na brezobzoren način hotel terorizirati vse jugoslovanske poslance. Klerikaleci so hodili k sejam »Narodne zveze« s čisto določeno »maršruto«. Niso hodili na posvetovalje, na razgovor o posamičnih političnih in taktičnih vprašanjih, nego samo na glasovanje. Noben razlog ni veljal zanje, na nobeno stvar se niso ozirali, komandirali in terorizirali so hoteli in če se jim ni vse uklonilo, so pa pahnili skupni

klub na stran in postopali na svojo pest.

Taka skupnost seveda ni nobena skupnost, tak skupen klub nima nobene vrednosti. »Zveza južnih Slovanov« se je začela prav bridko kesati, da je sploh pristopila »Narodni zvezi« in ko Šusteršičevega terorizma ni bilo več prenašati, so dalmatinski poslanci dr. Ivčević, Biankini, Perić in Vuković izstopili iz kluba v izrečni namen, da prisilijo ostale člane »Zveze južnih Slovanov« ločiti se od slovenskih klerikalcev.

V lanskem poletju je »Narodna zveza« četudi ne formalno, pa dejansko razpadla. Samo po dobri volji »Zveze južnih Slovanov« se je na jesen posrečilo jo zopet obnoviti in so se vrnilo tudi izstopivši dalmatinski poslanci. A sedaj se je dr. Šusteršič za »Narodno zvezo« prav toliko brigal, kakor se na pr. briga za »Flottenvereine«, v katerem je pač član predsedništva a ga še nikdar ni bilo na nobeno sejo. Dr. Šusteršič je »Narodno zvezo« kar ignoriral. Ko je na pr. na jesen zopet začel obstrujsko, je to storil čisto na svojo roko, ne da bi bil drugi jugoslovanski klub sploh o tem obvestil. Hujske se članov »Narodne zveze« pač ne more bagatelizirati in težko si je misliti jasnejšega dokaza, da Šusteršič sploh ni več hotel poznati skupnega jugoslovanskega kluba, kakor je ta dokaz.

To postopanju pa se klerikalec ni obneslo. Pri vsaki priliki so spoznali, da sami zase nimajo pomena, da sami zase premalo tehtajo na politični tehtnici in da imajo premalo moči, doseči karkoli brez podpore drugih Jugoslovancev. Demagogičsko vpitje, kako vloga igrajo klerikaleci v drž. zboru je morda premotilo kakega svedca in kavarniškega politika, ni pa izpremenilo dejstva, da je bila klerikalna politika v državnem zboru totalno brezplodna in da klerikaleci niso mogli doseči niti najmanjše stvari, celo ne sankcioniranja v deželni zboru sklenjenih postav.

Klerikaleci so v državnem zboru danes »na dilemi«, brez moči in brez veljave, nepriljubljeni pri strankah in v vladnih krogih. Ta položaj je pa naravnost obupen z ozirom na to, da je rekonstrukcija ministrstva naposled vendar samo vprašanje časa in da zna priti že v nekaj tednih na tapet.

Dr. Šusteršič je preveč trezen politik, da bi ne znal pregledati po-

ložaja in spoznati šans svoje politike. Njemu je čisto jasno, da njegovi predlogi glede zastopstva Jugoslovancev v ministrstvu ne bodo prišli v poštev, če ne bo imel za sabo nikogar drugega, kakor slovenske klerikalece. Vsled aneksije nastale razmere so dale specijelno Hrvatom velik obdržavni pomen in na ta pomen Hrvatov se bo krona v slučaju rekonstrukcije ministrstva pred vsemi ozirala. Šusteršičevi predlogi glede zastopstva Jugoslovancev v ministrstvu so in ostanejo makulatura dokler nima Šusteršič na svoji strani Hrvatov. V tem oziru je vsako prekanje odveč, kajti samo idijotsko nepoznanje splošnih državnih interesov bo moglo provzročiti, da bi postal zastopnik Jugoslovancev v ministrstvu politik, ki ga Hrvatje ne bi pripoznali za svojega zaupnika.

Iz tega spoznanja izvira najnovejša vnetost dr. Šusteršiča za skupen enoten jugoslovanski klub, to spoznanje je vzrok, da je tisti dr. Šusteršič, ki je l. 1907. s prepotentnim zasmehom onemogočil skupen klub, začel zdaj po njem zdihovati, kakor kak zaljubljenec po svoji izvoljenki.

Vobče pač ne bo nihče tajil, da bi bil skupen jugoslovanski klub mogoč in da bi lahko koristil Jugoslovantom. Toda predpogoj vsakemu skupnemu delovanju je vendar ednost v ciljih, medsebojna lojalnost in odkritost ter brezpogojna poštenost. Nečemo reči nobene besede zoper osebo integriteto klerikalnih poslancev, ali da je njih politika samopadna, zgolj strankarska in nenarodna, to je ravno tako pibiti, kakor je pibiti, da so klerikaleci napram »Zvezi južnih Slovanov« postopali vedno nelojalno in zavratno in da vsled tega ne zaslužijo niti najmanjšega zaupanja. Odkar obstoji skupna organizacija obeh jugoslovanskih klubov so jo klerikaleci vedno samo nehotno izkoriščali in kjer so mogli svoje zavzeznike varali.

Z ozirom na to se nam zdi skupen klub mogoč samo, če se vsvari jamstva, da bodo klerikaleci postopali lojalno in pošteno na občo korist Jugoslovancev. A taka jamstva ustvariti je ravno tako težko, kakor izumiti eprpetuum mobile, sicer pa bi jih klerikaleci itak ne akceptirali, saj se jim ne gre za nič drugega, kakor da bi »Zvezo južnih Slovanov« vpregli v strankarske klerikalne interese in zlasti Hrvatje vjeli v svoje zanjke.

Če bi kdo o tem še dvomil, naj vzame v roko sobotnega »Slovenca«. V tistem trenutku, ko govori »Slovenec« o potrebi solidarnosti vseh jugoslovanskih poslancev, napada in sumniči prav po klerikalno tiste poslance, ki jih kliče v skupen klub; v isti sapi, ko pridiguje, naj se vse pozabi, in naj stopijo Jugoslovani kot ena skupina pred vlado, pa kuže s klerikalcem lastno perfidijo svoje konjsko kopito, naglašujoč, da je za obračun še vedno čas. To je vendar jasno. Klerikaleci oznanjajo po »Slovenca« da, kadar poslancev »Zveze južnih Slovanov« ne bodo več rabili, kadar bo zamorec storil svojo dolžnost in pomagal klerikalcem do ureditve njihovega naklepa, tedaj pa bodo začeli zopet boj proti njim. To se pravi: »Zveza južnih Slovanov« naj pomaga, da postane slovenski klerikalec zastopnik Jugoslovancev v ministrstvu, potem bo ta že dal klerikalcem državno moč in državni vpliv na razpolaganje za boj zoper poslance »Zveze južnih Slovanov«.

Klerikaini načrt ni slab, to se mora priznati, in smo zdaj le radovedni, kako stališče zavzame »Zveza južnih Slovanov«.

Pismo iz Egipta.

V Aleksandriji 8. januarja 1910.

Pozdravljeni rojaki, iz dežele slavnih Faraonov, od obali božanskega Nila! Tam sem pustil mraz in sneg, tu pa se greje solnce, in bosonogi se setajo Arabci po ulicah. Kakšna razlika, in vendar tako kratka vožnja! Pa čemu popisovati vam nasladi Egipta pozimi, ki je vendar to splošno znano? Zato preidem rajši k stvari!

Je že tako, da človek, komaj pride v kako tujo deželo, kjer so naseljeni in njegovi rojaki, najprvo te poišče. Tako sem posetil tudi jaz nekatera tukajšnje Slovence. Najprvo seveda bi bil rad vedel, kako se kaj imajo. Pa vsepoved se mi pritožujejo o mizeriji radi še vedno trajajočih denarne krize. Tako sem tudi v svoje največje začudenje slišal, da svojčas toliko proslavljeno društvo »Slov. Palma ob Nilu« je že davno splavalo po vodi in da sploh ni šlo več udov kot jih je bilo slikanih v koledarju družbe sv. Mohorja.

Enaka usoda bi menda bila zadela »Slogoc«, ki so jo Slovenci ustanovili v korist slov. dekletom, ako

LISTEK.

Procesija brez duhovnika.

(Po resničnem dogodku napisal X.)

(Dalje.)

V gostilni pri »Brišarju« so se nahajali fantje in dekleta iz Bukovega, Kojece in Vrha, a med njimi je bil tudi neizogibni harmonikar iz Zakojce, katerega ob enakih in ženitovanjskih prilikah pač ni nikdar manjkalo. — Umevno je samo po sebi, da je strastni harmonikar, poseben še, ko je poprej »ruknil« par kozarcev »brice«, segel po svoji nadasiljivi, a vedno »ljubljeni« harmoniki ter jo z vso svojo strastjo in virtuosnostjo širil in zopet stiskal. — In logična posledica temu je bila, da so se pričeli bukovski fantje in dekleta vrteti po podu. — Ali pribiti moramo resnici na ljubo, da ni bil to nikak »oficijsen ples« grahovske mladine, temveč edino le slučajno v gostilni se nahajajočih gostov.

In glej grozo! — Glas nadušljive harmonike in ukanje veselih bukovskih fantov je prišel na uho župnika Prinsarja in Grahovčani so zapadli — prcklestvu in nemilosti.

Prišla je nedelja pred Sveto

Ano in v podmelski farni cerkvi se je nahajalo več grahovskih občanov, radovedni, kaj bo ukrenil župnik glede cerkvenega shoda na dan svete Ane. — Po pridigi je župnik Primšar slovesnim glasom naznanil razpiznico, da »pade« na dan 26. julija god Svete Ane in bo na Grahovem tiha maša — ob sedmih zjutraj. — Navzoči Grahovčani so užaljeni zapustili farno cerkev.

Kakor blisk se je raznesla župnikova odredba povsaj grahovski občini in vse vprek je najstrožje kritikovalo to nerazumljivo početje duhovske avtokratizma.

Tedaj je županov na Grahovem mlad in zelo bistroumen mož, modernih in naprednih idej, Fran Golja, ki je bil trgovec in posestnik, a obenem se je v njegovi hiši opravljalo že od davnih let cerkovniško opravilo, radi česar se je pri njegovi hiši reklo »pri mežnarju«.

Odločni in bistroumni Golja, ko je čul neopravičen ukrep župnika Primšarja in videl obenem razburjenje svojih soobčanov, je rekel proti večji družbi, ki se je radi te stvari nahajala pri njemu: »gospod župnik obrača, mi bomo pa obrnili!« — In res je Golja sklical nemudoma občinsko sejo in on cerkvenih ključarjev, katerim je obrazložil, kako krivično, samovoljno in brezobzirno je posto-

panje podmelskega župnika, da odkar stoji cerkev od leta 1772., ni bila nikdar na dan cerkvene patrone maša in to tiha, ob sedmi uri zjutraj. Predlagal je naj se postavijo zastopniki grahovske občine župnikovi odredbi po robu. Kajti cerkev je vendar last občine, zidali so jo njih pradedje, a vzdrževati in oskrbovati jo morajo oni sami. — Zato sklenejo, da se ima na dan svete Ane, dne 26. julija 1890 cerkev do devete ure zjutraj držati zaprto, a ključ ima ostati pod varstvom občinskih zastopnikov.

Ob deveti uri se bo — kakor vsako leto ta dan — cerkev odprla in prične se cerkvene slovesnosti. Ako bo došli podmelski duhovnik s tem ukrepom zadovoljen, dobro; ako ne, naj odide, od koder je prišel.

Ta sklep občinskih zastopnikov je bil soglasno sprejet in je vzbudil najboljši odmev in zadoščenje med razburjenim in nezadovoljnim ljudstvom.

Zlata jutranja zora je zlatila naokoli stoječe gore, ko je pričelo dne 26. julija — na dan sv. Ane — pritrkovanje zvonov iz stolpa grahovske cerkve. — Ko je bil dokončan ta prvi znak, da se ima istega dne obhajati slavnost cerkvene patrone, je cerkovnik zaklenil cerkev in izročil ključ — kakor naročeno — Franu Golju.

Ljudstvo je že jelo prihajati od raznih strani in tam na malem trgu pred cerkvijo so razni kramarji že postavljali svoje male šotore, kjer so razstavili svojo ne baš mnogo vredno »robo«.

Točno ob sedmi uri zjutraj je prisopihal podmelski kaplan Berlot in jo »mahal« ne ozri se ne na levo ne na desno — naravnost proti cerkvi. — Ali o joj! Cerkevna vrata so bila — na veliko njegovo začudenje — zaklenjena.

Ves bled in tresoč se po vsem životu, hiti pred Goljevo — »mežnarjevo« hišo, kjer so pa že bili zbrani občinski zastopniki in cerkveni ključarji.

»Kje je ključ? Ključ sem, takoj! Gospodar cerkve je župnik, gospodar jazi!« je kričal kaplan v enomer, zelen kakor kuščar.

»Ključ imam jaz, oziroma mi vsi!« je odvrnil mirno Golja. Zapri smo cerkev, ker je naša in ne vaša, niti ne župnika podmelskega, ker, ako je kaj plačati, moramo mi plačati zanj in ne podmelski gospodje.

»Ključ sem! Sem ključ, ključ!« — Je še vedno kričal besni kaplan.

»Ključa vi ne dobite, — ga je zopet zavrnil Golja — ako pa hočete v cerkev in maševati, lepo počakajte, ob deveti uri bo odprta in na to se lahko takoj prične cerkvena slo-

vesnost. — Ako pa s tem predlogom niste zadovoljni — gospod kaplan — potem pa veste — od kod ste prišli!« — Tem besedam Goljevim so pritrjevali vsi navzoči možje. Ključar Šorli - Robar je pa kaplana še posebej opozarjal na netaktnost, ki jo hoče nad njimi izvršiti on in župnik.

Kaplan je še parkrat vese besen zakričal, naj se mu izroči ključ, ali ker je bilo vse to kričanje — bob v steno, jo je urnih krah in žugaje s pestjo pobrisal po vasi v gostilno »pri A. Murovcu«. — Tu se je nekoliko oddahnil, najel kočijaža »Ruseca« in se še vedno ves bled in razkačen odpeljal nazaj proti Podmelen. Srečujoči Grahovci so mu pa smeja je želeli — srečen pot.

Vsemu temu prizoru je seveda prisostvovalo večje število Grahovčanov, kakor tudi že nekaj — tujcev.

Ljudstvo je prihajalo od vseh strani, a vsak je radovedno poslušal, kaj se je malo poprej odigralo s podmelskim kaplanom.

Ob deveti uri je dal Golja z ostalimi občinskimi možmi odpreti cerkev, katera je bila na mah polna vernikov. — Pričelo je pritrkovanje zvonov, a zbrano ljudstvo je odmolilo »rožni venec«.

(Konec prihodnj.)

bi se ne bila prelevila v »Asilo Francesco Giuseppe«, kjer so v odboru in med člani sploh izključno le židje iz-
vzemši enega samega Slovence, ki je
ostal od začetka. Ta asil torej sprej-
ma vse avstro-ogrske podanice brez
razlike narodnosti in vere, pa vendar
so med njimi skoraj edino le Sloven-
ke. Na lepi hiši blizu morja stoji
majhen gori označeni napis. In člo-
vek bi mislil, da je ta od Avstrije
ustanovljena hiša pod avstrijsko
oskrbo. Kaj še! Nemške (iz rajha)
redovnice so notri neomejene gospo-
darice. In zato ni čuda, da se naša
dekleta v brezdelnem času ogibajo te
za nje napravljene hiše in grejo
raje k privatnim posredovalnicam
za službe, kjer se jih vsaj toliko ne
sekira ne s pometanjem, ne s pomi-
vanjem, ne z molitvijo in enakimi
od nemških babnic upeljanimi reči-
mi. Garati in plačevati — ta je
»epa!«

»Sedaj mi pa izvolite pokazati
slovensko šolo«, sem rekel prijazne-
mu spremljevalcu. Sedeva na tram-
vaj in čez nekaj minut izstopiva, na-
kar greva peš na precej udobno uli-
co, kjer mi mimogrede pokaže ob-
sežno in lično poslopje z napisom
»Deutsche Schule«. Nekaj korakov
za tem me opozori na pritličnem po-
slopiju na napis: »Scuola austro-
ungarica«. »Jaz bi rad videl slovensko
šolo«, ga opomnim; »saj je ta, druge-
ni« mi odvrne. »Na napisu ni vendar
dosti ležaje, če je pouk slovenski,
sem se tolažil. Pa žalibog sem bil
grozno razočaran. Slovenske sestro-
učiteljice iz Maribora uče izključno
le v italijanski in enako tudi vero-
učitelj. In to je v domovini tudi upo-
števana slovenska šola v Aleksan-
driji ob Nilu! Učenci so pač po veči-
ni otroci slovenskih staršev, pa se
dobe tudi druge narodnosti in Neav-
striji. Omenilo se mi je, da nekateri
upolndne v šoli obučujejo, in kaj ve-
nite, dragi rojaki, kako ta čas sestre
z njimi govore? Nemški! Neizpodbit-
na resnica! Sistematično raznarod-
vanje na celi črti!

Kaj poreče k temu gospod šol-
ski ustanovitelj, ki se je kot pravi
domoljub boril za slovensko šolo, ki
je hodil od Ponceja do Pilata proseč
pomoči v denarju in na Dunaju, ki je
bil celo prav zastran te šole po prejš-
njem konzulu-Madžaru menda de-
nunciran pri Aehrenthalu kot: »slo-
venischer Hetzer«, ki se je toliko trudi-
l, da so prišle semkaj slovenske se-
stre učiteljice! Kaj porečejo k temu
vsi oni gospodje, slovenski poslanci,
ki so svoj čas prav za to šolo toliko
pritisnili pri zunanjem ministru? Res,
potrebna je bila ta šola, in blag
je bil njen namen. Temu je baje tudi
odgovarjala, dokler sta bila še tukaj
dr. Wolff in o. Benigen, a ko sta ta
dva odšla, je zavladalo v njej vse, le
slovenščina ne. Škandal za slovenske
mariborske nune, ki vzgajajo v tuji-
ni odpadnike lastnega rodu na račun
domoljubov!

V šolskem poslopiju ima tudi se-
dež slovensko žensko društvo, edino
društvo, ki od časa do časa prireja
kako igrico na v to pripravljenem
ličnem odru v slovenskem jeziku. Pa
tudi to se ne more prosto razvijati,
ker je preveč pod komando nune.

Konečno moram omeniti ravno-
kar ustanovljeno društvo: »Jugosla-
vija«. Prebravši pravila, ki so seve-
da v francosini tiskana, sem bil ve-
selo iznenaden: toliko dobrega in ko-
ristnega za v Aleksandriji bivaajoče
Jugoslovane in Slovence sploh. Hval-
jevredna ustanova! Pa žal je moje ve-
selje kmalu razblinilo, ko sem se pre-
pričal, da je med člani nesloga, ki je
že »Jugoslavijo« razbila, tako da ni-
ma niti več posebnih prostorov. Pač
žalostno, da društvo, ki v svojih pra-
vilih obeta toliko in toliko koristi za
Slovane v Egiptu, vsled nesloznosti,
brezbrižnosti in osebnih zadev že v
prvem letu svojega obstanka zamr-
lepo je število Slovanov v Egiptu
— iz vseh držav so tu — a vzajemno-
sti ni, žalibog! Zato bi le bilo želeli,
da bi se našel med njimi mož, znač-
jen in vsestransko spoštovan in ugled-
en mož, ki bi jih znal takorekoč
magnetizirati, da bi se združili in se
tako medsebojno podpirali, naobra-
ževali in napredovali. — Kaj več pri
povratku! — Na zdar! Dr. Murn.

Deželni zbori.

Pogajanja glede sklicanja če-
škega deželnega zbora se nadaljujejo
in upati je, da bodo imela uspeh. Če-
hi so pripravljene pripustiti, da se iz-
roče vladne jezikovne predloge per-
manentni komisiji, vendar zahtevajo
to tudi za svoje predloge. Sestavila
se je že gotova kompromisna formu-
la, ki obsega določila o dnevnem re-
du zasedanja, o komisijah o gospodar-
skem programu zasedanja itd. Kako
bodo Nemci sprejeli te kompromisne
predloge se še ne more reči.

V dolnjeavstrijskem deželnem
zboru so nemški nacionalci zopet vlo-
žili znano lex Kolisko. Kršč. socialci
so jim vsled tega očitali nelojalnost,

češ, da so ravnali proti sklepom kon-
ference, ki se je pred par dnevi v tej
zadevi vršila. — Sklenilo se je kre-
irati novo mesto drugega namestni-
ka deželnega maršala. — Nato preide
deželni zbor k razpravi o deželnem
proračunu.

Hrvatska.

Dne 14. septembra 1908 je izšel
v vladnem listu »Ustavnost« članek,
v katerem so bile sledeče besede:
»Znana stvar je, da sta dobila v pr-
vem četrtletju leta 1908 dva lista
hrvaško-srbske koalicije iz belgraj-
skega dispozičijskega fonda znatno
vsoto 32.000 dinarjev. Večji del tega
znoska je dobil »Pokret«.

Zaradi tega članka se je moral
zagovarjati odgovorni urednik
»Ustavnosti« Dorotka. Njegov dokaz
resnice se je popolnoma ponesrečil
in Dorotka je bil obsojen na mesec
zapor, oziroma na 150 K globe in
povračilo stroškov. Zastopnik tožitel-
jev dr. Hinković je prijavil rekurs
proti preizkizi kazni.

Ogrska.

Včeraj je bilo novo ministristvo
zapriseženo. Ministri so se takoj na
to vrnili v Budimpešto. Ministrski
predsednik je bil včeraj povabljen k
prestolonasledniku.

Grof Khuen bo takoj ko bo raz-
vil svoj program, skušal sestaviti v
parlamentu svojo stranko. Upa da ga
bodo podpirali sedeminšestdesetniki
in osemštiridesetniki, ker hoče ho-
diti srednjo pot med obema in sesti-
viti potrebam časa primeren ogrsko-
nacionalni program. V žepu ima vsa
pooblastila, ki jih rabi za svojo ak-
cijo.

V poslanski zbornici se novemu
kabinetu pripravlja prav neprijazen
sprejem. Takoj ko bo Khuen pred-
ložil vladni program, se bo predlagala
nezaupnica novi vladi. Splošno se
sodi, da proti temu predlogu ne bo
nikdo. Khuen bo nato zasedanje par-
lamenta takoj odgodel in začel s pre-
pripravami za nove volitve.

Volitve na Angleškem.

Liberalno časopisje izjavlja, da
je zmaga na strani liberalcev. Unio-
nistični listi pišejo, da se nade uni-
onistov niso izpolnile. Liberalci bodo
imeli najmanj 100 glasov večine.

Iz vzhodne Azije.

Vesti o vojnih pripravah Japo-
ncev kar nočejo pomehati. Japonski
krizariji »Chien« in »Chie« sta me-
rili rusko obalo in sestavili zemlje-
vid. Vladni ruski krogi izjavljajo, da
so vse te vesti zelo pretrane. Vendar
pa je značilno, da sme rusko časo-
pisje take vznemirljive novice nemo-
teno prinašati.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 18. januarja.

Ljubljanski občinski svet je imel
danes popoldne izredno sejo, kateri
je predsedoval župan Hribar.

Predsedstvena naznanila.

Grof Oto Harrach se zahvalju-
je obč. sveta za sodeljevanje izrečeno mu
povodom očetove smrti.

Dr. Otočar baron Pražak se za-
hvaljuje, ker je obč. svet imenoval
eno ulico po njegovem pokojnem
očetu.

Personalnega in pravnega odseka poročila.

Na prošnjo juvelirjev, zlatarjev,
urarjev itd. v Ljubljani se sklene sto-
riti pri dež. vladi korake, da se v
Ljubljani ustanovi puncovni urad
za inozemsko zlato in srebro.

Prošnjo dolnjeavstrijskega dež.
poslanca pl. Lindkeina, da trgovsko
ministristvo začne obelodanjati stati-
stike cen raznega blaga bo občinski
svet pri omenjenem ministristvu pod-
piral.

Dr. Kajetan Dittl je zapustil
mestni občini okoli 51.000 K z naro-
čilom, da vsakoletne obresti razdeli
med dež. muzej Rudolfinum, Filhar-
monično društvo in ljudsko knjižnico.
Zapuščinska obravnava je že konča-
na. Prišla pa je finančna prokuratu-
ra in zahteva ono svoto, da jo dež.
vlada upravlja. Odsek pa nasproti tu-
mu izjavlja, da se ne more čutiti
mestna občina niti upravičena niti
dolžna zahtevati fin. prokurature ugo-
diti in predlagati, naj obč. svet naroči
mestnemu magistratu, da upravlja
zapuščino po določilih testatorja. —
Dr. Triller se čudi pravnemu nazira-
nju finančne prokurature. Celo ko bi
šlo za ustanovo, bi ne bila upraviče-
na zahtevati kaj takega.

Finančnega odseka poročila.

»Slov. plan. društvo« se zviša
letna podpora od 600 na 1000 K.

Elizabetni bolnici se dovoli let-
na podpora 1000 K.

»Deželno pomožno društvo« za
bolne na pljučih« dobi prispevka
500 K.

»Prosveti« se dovoli za vzdrži-
vanje društvenih prostorov letnih
200 K.

Šolskega odseka poročila.

Na prošnjo Kranjske hranilnice
in nemškega gledališkega ravnatel-
stva se spremeni regulacijski načrt v
okolici novega nemškega gledališča.

Napravi se betonov kanal od
Hilšerjeve ulice do Rimske ceste;
troški bodo znašali 3262 K.

Prošnjo posestnika Pavla Turka
se ugodi in spremeni odprti sistem
na južni strani Streliške ulice v str-
njeno.

Priziv dr. Staudacherja in ing.
Schmitta proti nameravani zgradbi
internata »Mladike« se zavrne.

Šolskega in finančnega odseka poro-
čila.

Proračun obrtno nadaljevalne šole
za leto 1910. izkazuje dohodkov
16.343 K in stroškov 22.471 K. Sklene
se v pokritje primanjkljaja zvišati
prispevek od 5120 K na 5748 K.

Šolskega odseka poročila.

Svoj čas se je sklenilo v občin-
skem svetu zidati novo III. mestno
deško ljudsko šolo na Prulah, II. de-
kliško pa ob Čopovi cesti in Pristav-
ski ulici. Proti temu sta oba dež. šol-
ska nadzornika Hubad in Levec. Ven-
dar obč. svet vkljub temu ostaja pri
prvotnem sklepu. — Obč. svetn. dr.
Novak povdarja potrebo šolskega
poslopija za IV. deško šolo v kolizej-
skem okraju. Stavlja resolucijo, naj
župan to vprašanje proučava in o
stvari poroča. — Obč. svetn. Dimnik
pravi, da bo z novo III. mestno de-
ško šolo razbremenjena samo II.
mestna deška šola, ne pa tudi I. Vse-
kako bo potrebna tudi IV. mestna
deška šola. — Tudi župan je prepri-
čan o potrebi nove IV. mestne šole,
povdarja pa tudi potrebo meščanske
šole, ki je Ljubljana še nima. Misli,
da bi bilo najbolje, da se postavi za
obe eno poslopje v kolizejskem
okraju.

Ljudski šoli Salezijancev na Ra-
kovniku se dovoli prispevek 50 K za
učila.

Statut mestnega deklškega li-
ceja in z njim združene vadnice se v
nekaterih točkah spremeni in spre-
membe sprejmejo.

Račun o porabi Matevžetove
ustanove na mestni šoli na Barju,
ki znaša letno 24 K, se odobri.

Regulacije Kolizejske ulice.

Ta ulica se je prvotno imela re-
gulirati tako, da bi ustila proti trgo-
vini Schneider & Verovšek. Regula-
cijski načrt se spremeni na predlog
obč. svetn. Milohnoje tako, da bo
ustila nasproti Mathianovi hiši.

Gasilno in reševalno društvo.

je v zadnjem četrtletju 1909 interve-
niralo pri 8 požarih, imelo je 14 ne-
deljskih inspekcij, 2 odborovi seji, 1
službeni shod in je poslalo stražo na
106 gledaliških predstav in na razne
veselice. Rešilni voz se je rabil v 176
slučajih. Članov je 72. Se vzame odo-
bruje na znanje.

Pokopališče pri Sv. Križu.

V načrtu za to pokopališče so
bila označena široka pota in lepi na-
sadi; pokopališka uprava pa se na
to ni ozirala, napravila je ozka pota,
nasadov pa sploh ne. Sklene se po-
slati dež. vladi dopis, da primora
pokopališko upravo napraviti pred-
pisane nasade in, kolikor se to še da,
razširiti pota. Mesto da na razpolago
svojega vrtnarja.

Mestna elektrarna.

Zavrne se prošnja kinematogra-
fov »Ideal« in »Pathé« za električni
tok iz mestne elektrarne po znižani
ceni.

Za reformno gimnazijo.

Obč. svetn. dr. Jos Pipenbacher
predlaga, naj obč. svet pozove na-
učno ministristvo, da ustanovi v
Ljubljani realno gimnazijo tipa A, t.
j. brez grščine in z enim modernim
jezikom. Učiteljstvo imamo dovolj in
učencev tudi, saj sta obe slovenski
gimnaziji prenapolnjeni. Akoravno
je sam klasičen filolog, vendar stavl-
ja ta predlog, ker ve, da marsikdo
za grščino nima veselja ali pa nadar-
jenosti. To pa bi vendar nikomur ne
smelo braniti, da se izobrazi. —
Župan govorniku čestita. — Obč.
svetn. dr. Novak z ogorčenjem kaže,
kako slabo skrbi vlada za slovenske
gimnazije. Izpraznjenih mest ne raz-
pisuje, in novih srednjih šol ne usta-
navlja, akoravno so sedanje prena-
polnjene, za par Nemcev je pa takoj
ustanovila novo gimnazijo. — Pred-
log dr. Pipenbacherja se sprejme so-
glasno z odobravanjem.

Sledi tajna seja.

Dnevne vesti.

+ Izredna seja občinskega sve-
ta ljubljanskega bo jutri v četrtek
ob 6. večer. Na dnevnem redu so
one točke, ki se niso rešile na več-
rajšnji seji.

+ Iz finančnega odseka. Bolnici
v Postojni se dovoli v pokritje stav-
binskih stroškov 8000 K; polovica se
izplača v letu 1910, druga polovica
pa v letu 1911. Bolnici usmiljenih

bratov v Kandiji pri Novem mestu
poviša se rodn letni prispevek od
12.000 K na 20.000 K. Za razširjenje
bolnice izplača se enkratni prispe-
vek 20.000 K; ter dovoli brezobrat-
no posojilo 30.000 K, ki se bo vračalo
od leta 1920 naprej v letnih obrokih
po 1000 K. Ženski bolnici v Novem
mestu se dovoli za leto 1910 znesek
5400 K, da se bode obrestoval nepo-
kriti dolg v znesku 120.000 K.

+ Kadar boče bití dr. Lampe
duhovít pa zakroži tako, da človeka
kar po udih trga. Zadnjič je imel v
Katoliškem delavskem društvu dalj-
šo govoranco o različnih političnih
vprašanjih. Dr. Lampe mora imeti o
duševnih zmožnostih katoliških de-
lavcev kaj slabe pojme, kajti pital
jih je z najslabšimi otrobi. Glede
proporcionalnega volilnega sistema
je rekel dr. Lampe: »Vprašal bo kdo,
zakaj da tega (sistema) ne vpeljeje
na deželi. Na deželi voli vsak okraj
po enega poslanca. In enega poslanca
ne morete razdeliti in razrezati v več
kosov. Pri občinah na deželi bi s pro-
porčnim načinom provzročili velike
krajevne boje, ki bi bili zelo škodljivi.« — To je argumentacija! To je
povedano kratko in jedrnat in tako,
da razumejo celo katoliški možgani.
Poslanca se ne more razrezati — er-
go je proporcionalni sistem na de-
želi nemogoč. Da se dajo okrajji zlo-
žiti tako, da bi tak okraj volil več
poslancev in bi tudi manjšina prišla
do svojega zastopstva, na to dr. Lam-
pe seveda ni mislil. In pa ta duhovita
opomnja, da bi nastali v kmečkih
občinah krajevni boji, če bi tudi
manjšine dobile svoje zastopnike v
občinskih odborih. V Ljubljani, kjer
klerikaleci le najmanjši del davkov
plačujejo, je proporcionalni sistem
potreben in je potreben tudi boji, na
deželi pa ne sme biti boja in morajo
biti največji davkoplačevalci, ker so
naprednjaki, brez zakonito zajamče-
nega zastopstva.

+ Podmolniški gozd. Ta škan-
dalozna afeta, ki je zopet enkrat po-
stavila v pravo luč klerikalno gos-
podarstvo z deželnim imetjem, je
klerikalcem jako neprijetna. Komaj
je prišla na dan, so spustili cele reke
besedi, da bi javnost premotili. Se-
veda so tudi pripovedovali, da se je
storjena »formalna napaka« nemu-
doma popravila. Toda resnica je, da
je Pust še v petek, dne 14. januarja
imel 16 ljudi v podmolniškem goz-
du in sekal z njimi les. Ko so radi
tega godrnjali kmetje, ki so mislili,
da je deželni odbor vsled njihove pri-
tožbe sekanje ustavil in svojo stvar
uredil, se je Pust še iz kmetov in iz
dobrunjskega župana norca delal,
češ, da je župan kmete po Ljubljani
gonil, a v Ljubljani da se za take
kmete in barabe nihče še ne zmeni.
Lep mož ta Pust, in tudi lepe raz-
mere!

+ Popravek. V sobotnem uvod-
nem članku »Mestno gospodarstvo«
je proti koncu citati namesto: ... »od
tega se je ljubljanskim dolžnikom že
tudi več tisočakov odpisalo brez
kompensacije« — pravilno: ... »od
tega se je ljubljanskim dolžnikom že
tudi več stotisočakov odpisalo brez
kompensacije.«

+ Ljudski shod glede ljubljanske
volilne reforme bo v nedeljo dne 23.
t. m. ob 10. dopoldne v »Mestnem
domu«. Sklicujejo ga socialni demo-
kratje.

+ O uradniški službeni pragma-
tiki in o časovnem napredovanju. O
tem vladnem načrtu smo že poročali,
dodati nam je še te-le podrobnosti:
O dopustu določa službena pragma-
tika tole: Vsakemu uradniku je do-
voliti na njegovo prošnjo vsako leto
primeren dopust in sicer za prakti-
kante in avskultante 14 dni za urad-
nike XI. čin. razreda, X. čin. razr. in
IX. čin. razreda 14 dni, ako pa služi-
jo že 20 let, tri tedne, za uradnike
VIII. in VII. razreda tri tedne, ako
služijo nad 20 let, 4 tedne in za urad-
nike od VI. razreda naprej 4 tedne,
ako pa služijo nad 20 let, 5 tednov.
Praktikanti z vis. šol. izobrazbo do-
be po trimesečnem službovanju adju-
tutum letnih 1000 K. Švi drugi prakti-
kantje 600 K. Po 1/4 letn. službova-
vanju se prejemki praktikantov zvi-
šajo za letnih 200 K. Avskultanti
dobe po trimesečnem službovanju
adjutum 1200 K, po praktičnem izpi-
tu in triletnem službovanju 1600 K,
po 5letnem službovanju 2000 K, po
6letnem po 2500 K. Izmed discipli-
narnih določb je omeniti te-le. Red-
ne kazni so: a) ukor; b) denarna glo-
ba. Denarna globa ne sme v posamez-
nem slučaju znašati več kakor 100
kron. Vse v enem letu naložene globe
ne smejo presegati mesečne plače.
Globe se uradnikom odtegujejo od
mesečnih prejemkov. Disciplinarne
kazni so: a) ukor; b) izključitev od
napredovanja v višji razred; c) iz-
ključitev od napredovanja v višjo
stopnjo; d) zmanjšanje prejemkov;
e) vpokojenje in e) odslovitve iz
službe. Izključitev od avanzma se
sme določiti samo za tri leta. Kazen
zmanjšanja prejemkov se sme izreči
samo za tri leta. Kaznovanemu urad-

niku se sme odtegniti 10, 15, 20, naj-
več pa 25% njegovih rednih letnih
dohodkov. V slučaju, da se uradnika
kaznuje z odpustitvijo, se mu sme iz-
plačevati subvencijski prispevek,
ki sme v najvišji izmeri znašati polo-
vico zneska, ki bi se mu izplačeval,
ako bi bil vpokojen. Ta prispevek se
izplačuje seveda samo, ako se izkaže,
da še dotični uradnik, ozir. njegova
nedolžna rodbina nahaja v veliki be-
di. Discipliniranje se sme izvršiti sa-
mo na podlagi rednega disciplinar-
nega postopanja pred disciplinarno
komisijo. Službene interese zastopa
poseben disciplinarni zastopnik. Ob-
ravnavna ni javna, vendar pa sme ob-
dolženi uradnik pritegniti k obrav-
navi tri zaupnike-uradnike. Proti
razsodbi disciplinarne komisije je do-
voljen priziv.

+ Proti Slovincem. V ponedel-
jek so sklicali nemški nacionalci v
Studencih pri Mariboru shod, na ka-
terem so rohneli zoper ustanovitev
slovenskih paralelk na sedanji nem-
ški šoli, oziroma proti zidanju nove
slovenske šole. Zborovanja se je ude-
ležil tudi poslanec Malik, ki je izja-
vil, da ima »Schulverein« priprav-
ljenih že 25.000 K za razširjenje ob-
stoječe nemške šole. Po njegovem
mnenju so slovenske šole na Stajer-
skem popolnoma nepotrebne, ker se
otroci ne nauče dovolj nemščine. Iz-
vajanjem nemških nacionalcev so
se pridružili tudi internacionalni
socialni demokratje. Nastopili so z
vso odločnostjo proti slovenski šoli.
Kmet Beloglavec je izjavil: »Za
nemško šolo smo z veseljem prosto-
voljno delali tlako, za slovensko šolo
ne ganemo niti z mezinem.« —
»Nemcev«, kakršni so dr. Jurič, Ba-
bič, Pijančič in Beloglavec, je vendar
še nekoliko sram pred svojimi slo-
venskimi tovariši, zato pa še tem
hujše delajo na to, da se še ti ponem-
škutarijo. — Slovincem tik pred Ma-
riborom grozi narodni pogin, mari-
borski slovenski škof pa pošilja tiso-
čake nemškim društvom!

+ Protestni shodi na Goriškem,
katere sklicuje narodno - napredna
stranka, uspevajo vobče dobro. Tako
so bili shodi v nedeljo na Bukovem
na Cerkljanskem, v Ročinju in v
Kojsem v Brdih; slednji je bil slab-
še obiskan, ker je bil shod razglašen
prepozno. V Sežani se bo vršil pro-
testni shod v ponedeljek 24. t. m. na
dan semnja.

+ Germanizacija na Hrvat-
skem. Po statističnih podatkih iz l.
1909 je bilo lanske leto na Hrvat-
skem 32 nemških šol, in sicer 16 jav-
nih, 10 konfesionalnih in 6 privat-
nih. Pravkar je hrvatska vlada do-
volila, da se osnuje v Zagrebu samemu
nemška višja ljudska šola. Nemški
živelj na Hrvatskem se torej, kakor
je razvidno iz teh podatkov, silno
krepi in če bo šlo tako naprej, bo
imela Hrvatska v najkrajšem času
svoje nemško vprašanje. Sploh pa se
nam zdi naravnost nezasišano, da
hrvatska vlada na vse mogoče načine
podpira nemško šolstvo, dočim izga-
nja istočasno iz hrvatskih šol cirili-
co. In vendar so Srbi avtohtoni pre-
bivalci, ki jih veže s Hrvati ne sa-
mo ista krvna vez, nego tudi isti je-
zik, dočim so Nemci sami priseljen-
ci, ki so se na Hrvatsko doselili šele v
zadnjih desetletjih. To postopanje
hrvatske vlade je vredno, da se ga z
narodnega stališča najstrožje obsoja.
Naj bi hrvatski mogoteji pogledali k
nam na Slovensko, n. pr. na Koro-
ško, kjer se nahaja dobra tretjina
slovenskega prebivalstva. A kako po-
stopa ta vlada s Slovenci, ki so prvot-
ni avtohtoni prebivalci te dežele? Ne
privoščijo jim niti ene ljudske šole,
slovenski jezik pa izganja ne samo iz
uradov, marveč celo iz cerkve. Tako
postopajo Nemci s Slovenci na Ko-
roškem, Hrvati pa ne vedo, kako bi
najbolje podprli nemške pritepenice v
svoji zemlji. Žalostno! Končno pa se
ni čuditi, saj je nemščina na Hrvat-
skem še vedno občevalni jezik vseh
boljših krogov in v Zagrebu se nem-
škutari povsodi, da človeka objemlje
groza in gnev. Tujec, ki pride tjakaj
in ki ni poučen o razmerah, bi preje
mislil, da je prisel v nemško mesto,
kakor pa v prestolnico nekdanj ponos-
ne Hrvatske. Mi Slovenci živimo
pod direktnim nemškim pritiskom
in naravno je, da smo silno izpostavl-
jeni nemškemu vplivu. Tudi pri nas
se mnogo nemškutari in v tem oziru
je bila do zadnjega časa na glasu tu-
di Ljubljana. Toda sedaj nadkriljuje
Zagreb v nemškutarenju daleč, daleč
Ljubljano. A vendar je Zagreb glav-
no mesto avtonomne Hrvatske!

— Slovensko deželno gledališče.
Gledališko ravnateljstvo javlja: Jut-
ri, v četrtek se ponavlja pri navad-
nih opernih cenah Puccinijeva ope-
ra »Tosca«, ki je na repertoiru dunaj-
ske dvorne in ljudske opere. Opo-
zarjamo, da bode mogla biti druga
repriza šele 27. t. m. — V soboto se
igra za nepar-abonente prvič Engel.
Horstova izvrstna, izredno zabavna
burka »Pereant možje!«, ki kaže us-
do treh resolutnih deklet, povprečnih
moški spol. — V nedeljo popoldne ob
3. je predstava klasične tragedije

»Razbojnik«, zvečer pa je premijera znamenite poljske komedije »Morala gospe Duleke«, ki jo je pisala slavna Gabriela Zapolska. Ta komedija je šla lani preko najboljših nemških odrov, slavila triumfe v Pešti, Zagrebu, na Dunaju i. dr. ter bo gotovo ugajala tudi v Ljubljani.

— Slovensko gledališče. »Bohème«, »Madame Butterfly« in »Tosca« so ustvarile svetovno slavo Puccini-jevo. Dočim je Mascagni vse, kar je sploh premogel, zliel v »Cavallerijo« in so druge njegove opere muzikalno plitve, dočim se Leoncavallo po »Pagliacci« ni mogel nič več povzpeti do trajno znamenitega dela, je Puccini v treh operah pokazal mnogostranost svojega talenta, bogstvo svoje muzikalne invencije in čudovite iznajdljivosti in instrumentacije. V »Bohème« in »Madame Butterfly« prevladujejo lirski motivi, mehka in toplota, »Tosca« pa je emfatično dramatično delo. Spisano je p. gr. znotraj francoski drami Sardoujevi in po dveh spretnih libretistih potence-rano v italijanski. Igra je, če se smemo tako izraziti, pisana s krvjo; sestavljena je iz samih največjih efektov, ki so časih uprav brahijalni: za odrom bi se moralo slišati celo skripanje natezalnice, a je hvale-vredno, da se nam je v tem prizna-sleso; čuje se vpitje mučenega sli-karja in kasneje pripeljejo nesrečni-ka krvavega na oder; zgodi se umor na odru in morilka dene umorjeneu križ v roke in postavi kraj njega mriške sveče; v zadnjem dejanju ustre-le na odru slikarja in Tosca skoči v vodo; vmes se izve, da se je ubegli politični zločinec sam usmrtil. Krvo-prelitja je torej več kot dovolj. To nadvse efektivno igranje je Puccini rafinirano in mestoma grandiozno uglašil. Vse je preračunjeno na dra-matični efekt, a izdelano s čudovito dramatično močjo. Glasba je veristična in mestoma, kadar divja-jo instrumenti najhujše, se zdi poslu-salen, da bi bil skladatelj najraje po-segel po disharmonijah in trgal stru-ne samo da čim najbolj naravno glas-beno ilustrira dejanje. Vso skalo ču-tov, mehke od nežnosti in ljubavnih prizorih do najljutejših strasti je Puccini izrazil in izvedel z neposre-mno virtuoznostjo, na svoj način, vse-skozi originalno in veščastno. Vče-rajšnja predstava je bila kar najlep-se izvedena. Bila je skrbno in ukus-no inscenirana in orkester se je vrlo obnesel. Gospa Nordgartova je bila naslovno vlogo. Pela in igrala jo je vse-koz odlično in zmagovito z živim temperamentom in pravo dra-matično silo. Bila je jako pikantna Italijanka, ljubeča in strastna ne-smisljena in nežna, in v zvezi vsem-zeljivostim svoje vloge ni nikjer pre-travala. Najsičajnejše je absolvirala drugo dejanje. Gospe Fiala, ki je imel bolj pasivno vlogo, se je jako vrlo obnesel. Ljubeznost ljubimče-va v prvem dejanju, možata odloč-no in trpljenje v drugem in končno vesela zaupnost v bodočo srečo v tretjem dejanju — vse je znal narav-no in priključno izraziti. Ljubavna dvospeva g. Nordgartove in g. Fiala v prvem in v zadnjem dejanju sta krasno uspela. Policijskega sčefa je pel g. Vulačkovič; ta distingvi-rani pevec in igralec je znal iz svoje vloge napraviti markanten značaj; ustvaril je pravi tip brezsrčnega mo-gočnika, ki mirno živi svoje vince, medtem ko rablji v sosedni sobi člo-veka na natezalnici mučijo. Pel je le-po in zlasti koncem prvega dejanja, ko se njegov spet združi s cerkvenim zborom je bil utis mogočen. Pohvaliti je tudi g. Patocko, ki je dobro pel cerkveni, pa tudi gg. Bukšeka in Povheta. Vohbe je predsta-va v vsakem oziru lepo uspela.

— Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda je poslal g. notar Miroslav Premrou v Kobaridu našemu upravništvu znesek 200 K, ki ga je zložila ta-le gospoda: Poštar Bergine, davkar Frandolič, učitelj Prijatelj in komisar Umek a 20 K, posestnik Juretič 15 K, dr. Več, učitelj Kalan, Kartofil, župan Grantar, posestnik Lazar, asistent Stres in trgovec Uršič a 10 K, poštarica Gabrišček in neimenovan a 5 K in notar Premrou 25 K. Naj bi se naše rodo-ljubno občinstvo ravnalo po zgledu kobarških narodnjakov!

— Plemenito volilo. Dne 23. decembra m. l. v Slavini umrl g. Fran Dekleva je volil v svoji oporoki dija-škemu podpornemu društvu »Domov-nice« 300 K, kateri znesek je njegov nečak g. Fr. Dekleva poslal brez od-bitka pristojni našemu upravništvu. Naj bi naš plemeniti pokojnik mno-go posnemovalcev!

— »Slovenskega Doma« 4. šte-vilka bo imela tudi to pot izredno za-nimivo vsebino. Kot uvodnik priobči članek »Dve misli za Slovanec«, ki ga je napisal ugledni bolgarski rodoljub g. A. Frangja, odvetnik v Sofiji, na-dalje članke »Še nekaj o žalozgri v Majerlingu« in »Povest o ženitvi ar-bških kraljevičev v Ameriki« in konč-no nadaljevanje Iv. Cankarjeve črti-

ce »Povest o naplenjenem pravilni-ku«, nanašajočo se na septembrske dogodke 1. 1908. List, ki izhaja vsak teden, stane za vse leto 3 K. Naroč-nina je torej tako neznatna, da si list lahko naroči vsak naprednjak. Nadejamo se torej, da ne bo nobene-ga napredno mislečega Slovence, ki bi ne bil naročnik »Slovenskega Doma«.

— Politično, gospodarsko in iz-obraževalno društvo za vodnataki okraj priredi v soboto 22. t. m. v go-stilniških prostorih gospoda Pavška na Sv. Martina česti domačo veselico. Na sporedu bo petje, komični prizor, igra: »Pravo junaštvo« in ples. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani ima v sredo, dne 26. t. m. svoj 46. redni občni zbor v restavraciji »Narodnega doma« s tem-le sporedom: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo načelnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo rač-čunskih pregledovalcev. 6. Volitev odbora in dveh računskih pregledo-valcev. 7. Prememba društvenih pravil. 8. Osnova Ljubljanske sokolske župe (predložitev župnih pravil). 9. Volitev zastopnikov za župni občni zbor. 10. Slučajnosti. Začetek ob polu devetih zvečer.

— Predpobacijo je podelilo naučno ministrstvo učni knjigi: Dr. Jos. Pipenbacher, »Latinska slov-nica«.

— Cerele Franco - Illyrien ima danes zvečer ob polu devetih v »Na-rodnom domu« (Merkurjev prostori) svoj letošnji občni zbor, kateremu sledi prosta zabava. Prijatelji društva dobro došli!

— Umrl je na Studencu dne 17. t. m. bivši tajnik kreditnega društva Kranjske hranilnice Alojzij Dzinski, ki je časih igral precej ve-liko vlogo v nemški stranki v Ljubljani.

— Na c. kr. umetno - obrtni stro-kovni šoli v Ljubljani se bo vršil od 15. aprila do 15. julija t. l. I. del strokovnega tečaja za izobrazbo učiteljev risanja na obrtnih nadaljevalnih šolah. Drugi, tudi trimesečni delni tečaj se bode nadaljeval v istih mese-cih 1. 1912. Primerno opremljene prošnje za vstopjem je vložiti potom šolskega vodstva najkasneje do 15. februarja t. l. neposredno pri podpi-sanem ravnateljstvu. Šolska vodstva naj na prošnjah priporočijo, koliko v strokovnih kurzih izobraženih učiteljev že deluje na dotični nadalje-valni šoli. Sprejem, oziroma odkloni-tve se udeležnikom pravčasno na-znani potom okrajnega šolskega sve-ta, ki bode tudi vse primerno ukrenil, da dobi sprejeti učitelj dopust. Vsak izven Ljubljane zaposleni udeležnik dobi od c. kr. ministrstva za javna dela podporo v znesku 180 K. Šolskim odborom je glasom razpisa navede-nega ministrstva z dne 22. julija 1908, št. 63—XXI a/302, § 10, Zentralbl. XXVII. 35. dovoljeno po-deljevati udeležnikom posebne pod-pore iz šolske dotacije. Vse potreb-sčine za pouk, izvzemši risala, dobe udeležniki brezplačno na uporabo. Učni predmeti v I. delnem kursu so: Geometrija in projekcijski nauk geo-metrijsko in projekcijsko risanje 12 ur. Prostorčno risanje in vaje v ski-ciranju po strokovnih predmetih 10 ur. Modeliranje 4 ure. Oblikoslovje za stavbne in umetne obte 6 ur, sku-paj 32 ur na teden. Vsak udeležnik dobi izpričevalo na podlagi izpita, oziroma ocene njegovih učnih uspe-hov. Izpričevalo so brez redov in ima-jo le opazko, da je dotičnik dovršil tečaj »z uspehom« ali »z izvrstnim uspehom«. Udeležniki pa, ki izpita ne napravijo z uspehom, dobe le po-trdila o obisku kurza. Tečaj je v prvi vrsti namenjen učiteljem, ki že delu-jejo na obrtnih nadaljevalnih šolah; potem pridejo v poštev učitelji, o ka-terih je upati, da bodo namesčeni na že obstoječih ali pa snujočih se obrt-nih nadaljevalnih šolah. V tečaj se sprejme največ 20 udeležnikov. Po-drobneja pojasnila daje ravnateljstvo.

Dr. R. Karba na Vranskem se preseli v Kamnu na Kranjsko. Vseled tega je, kakor smo že poročali, razpisano tamošnje distriktno zdrav-niško mesto.

23 cm debel led imajo v Rata-čah na Gorenjskem. Toliko v vednost mesarjem in gostilničarjem, kateri rabijo led. Dobiti ga je v veliki mno-žini.

»Sokol« v Idriji priredi v soboto 22. t. m. ples s svojih društvenih pro-storih. Začetek ob 8. zvečer. Vstop-nina za moške 1 K, ženstvo prosto.

Rokodelski pomočniki v Idriji prirede v nedeljo dne 23. t. m. obi-čajno veselico v pivovarni pri »Čr-nem orlu« z godbo, srečkanjem in plesom. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina 40 vin. za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen v dobrodelne namene, se preplačila hvaležno spre-jemajo. Ker je zabava rokodelskih pomočnikov ena najbolj priljubljenih v Idriji in z ozirom na nje dobrodelni namen, se pričakuje polnoštevilne

udeležbe od strani idrijskega ob-činstva.

Zadruga obrtnikov črnomaljskega okraja. Vseled § 18. zadrugišnih pravil sklicuje zadruga obrtnikov črno-maljskega sodnega okraja v Črnom-lju redni letni občni zbor na dne 24. prosinca 1910 ob 1. uri popoldne, ka-teri se vrši v pisarni mestne občine črnomaljske v I. nadstropju. Ker je na dnevnem redu več jako važnih točk, se vabijo vsi g. zadrugišni člani, da se tega občnega zbora polnošte-vilno udeležijo. Tozadevna vabila so razposlana.

Značilna izjava. Zadnji skupšči-ni Zveze štajerskih meščanskih učiteljev v Gradcu predložil se je tudi list, v katerem se je molelovalo za prispevek Roseggerjevemu skladu (Rosegger-Baustein). A skupščina se je izjavila protij tej zbirki, češ, Ro-segger sam ni ničesa storil, da bi pri-tegnil materialno slabo situirane učitelje v tozadevno nabiranje med bo-gataši ter tudi zato, ker bi ravno ta-ko nabiranje pri merodajnih mestih se utegnilo tolmačiti v neprilog učiteljstvu.

Prizivna (vzklicna) obravnava A. Alstreich-H. Wosehnagg se vrši dne 3. februarja 1910 pri okrožnem sodišču v Celju.

Iz Soštanj. Na svojem občnem zboru si je »Saleška čitalnica« izvo-lila sledeči odbor: predsednik: Anton Kocuvan; podpredsednik: Ivan Ko-ropec; blagajnik: Jos. Skoberne; taj-nik: Miloš Tajnik, učitelj. Odborni-ki: J. Volk, Fr. Vrečko, Tonče Kur-nik. Sklenilo se je tudi prirediti na-pustno nedeljo veliko veselico in ma-škerado, na kar se že danes občinstvo opozarja.

Društvo železniških uradnikov krajevnne skupine Maribor je na ob-čnem zboru v Mariboru dne 17. t. m. sklenilo, da se mora »Društvo avstrijskih železniških uradnikov« pre-leviti v strogo nemško nacionalno društvo. V odbor krajevnne skupine so bili izvoljeni najhujši »Nemci«. Predsednik je pristav Irgolič, njegov prvi namestnik revident Jenček, drugi namestnik revident Dadieu. Sprejet je bil predlog, da naj se društvo odslej imenuje »Deutsch-öster. Eisenbahnbeamtenvereine«. — Slo-venci, ki so člani tega društva, bo-do pač vedeli, kaj jim je storiti.

Tatvina v Slov. Bistrici. Tat, ki je okradel gostilničarja Rasteigerja za 360 K in natakario Dobnikarjevo za 200 K ter dve uri z verižico, je bil dne 15. t. m. v Celju aretiran. Tat je kmečki mladenič Ivan Novačan. Pri njem so dobili 518 K 40 vin., obe ukradeni uri z verižico ter več rob-cev s črkama »A. D.«.

Zvezo slovenskih deklet namera-vajo ustanoviti kaplani na Štajerskem. — To bo življenje!

Ustrelil se je v stranišče celjske vojašnice poddesetnik pešpolka št. 87 Fran Drevenšek. Puško je imel tako pripravljeno, da si je s privezanim namernikom na petelina pognal kroglo s pomočjo noge naravnost v srce. Bil je takoj mrtev.

Strahen čin blaznega. V nedeljo je zvalil neki norec v celovski noriš-nici dva mala brata na dvorišče. Obiljuboval jima je drsalice. Starejši, 13letni deček, je res splezal čez ogra-jo na dvorišče. Norec ga je peljal v klet, ga slekel, mu zvezal nogi ter ga obesil z glavo navzdol. Čez nekaj časa ga je odvezal ter ga vtaknil v isti kleti v neko dimniško luknjo, katero je zadelal s krompirjem in drugimi stvarmi. Ko brata le od nikoder ni bilo, je mlajši tekel domov ter po-vedal, kje je brat ostal. Oče je takoj obvestil policijo, ki je šla preiskovat, pa zaradi temote ni mogla ničesar najti. Drugi dan se je raziskovanje nadaljevalo. Ko so prišli v dotično klet, so slišali v dimnikovi luknji že pojenjajoče stokanje. Odmašili so luknjo ter našli dečka vsega tresoce-ga se. Da ni prihajalo v luknjo od druge strani nekoliko toplote, bi bil gotovo zmrazil.

V Št. Andrežu tik Gorice je umrl veleposestnik g. Franc Zavada-lav, dober gospodar in napreden mož. Dosegel je starost 64 let.

Zveza narodnih društev na Go-riškem šteje sedaj 120 društev; upati je, da letos pristopi k »Zvezi« še nekaj društev, nekaj pa se jih ustanovi nanovo.

Nemški igralci iz Maribora v Go-rici. V Gorico so prišli nemški igral-ci iz Maribora ter priredil par pred-stav. Igrali so tudi »Die Dollarprin-zessin« in »Die lustige Wittwe«. Nemci so delali veliko reklamo ter vabili osebno na obisk, češ, da bo ne-kaj izbornega. Toda kako je bilo raz-očarano občinstvo. Igralci in igralke so igrali tako, da se bogu smili, god-ba je evnila, da je šlo skozi ušesa, vse predstave so bile popolnoma za nič, prava »šmira« je bilo to nemško gle-dališče iz Maribora. Škušali so tudi malce nortevati se s Slovani, ali končno so ostali nemški »šmirjokel-ni«, ki so morali pobrati šila in ko-pita ter se odpeljati v Maribor, ker jih je bilo občinstvo sito in jih je iz-žvižgalo. — Laški gospodarji gloda-

lišča so prepustili drage volje isto-Nemcem iz Maribora; Slovincem bi ne prepustili gledališča za vse na svetu ne! Zato pa pade blamaža s temi »predstavami« tudi na Lahe.

V sodni službi na Primorskem se je pogrešalo kaj občutno do zadnje-ga časa slovenskih juridičnih urad-nikov. Sedaj se obrača na bolje, ker vstopajo Slovinci v večjem številu v sodno službo. Tako so bili pripu-šćeni te dni k sodni praksi absolvi-rani slovenski goriški juristi: Aloj-zij Žigon v Kamnu ter Fran Ula-ga in Albin Radikon v Go-rici.

Na delu ponesrečil je v Trstu slovenski delavec Anton Krebelj. V svobodni luki je padel nanj cel sklad vroč, napolnjenih s kavo. Kmalu, ko so reveža prenesli v bolnico, je umrl.

Tržaški klerikaleci so poskusili se polastiti človekoljubnega zavoda sv. Nikolaja, a ker se jim to ni posrečilo, so začeli proti njemu vojno. Kaplan Krizman izjavlja, da ne bo več iz-vrševal duhovskih opravil v zavodu, tržaško klerikalno glasilu pa poziv-ja občinstvo, naj nihče nič več ne da za ta zavod. Tako je kaplan Guštin pisal neki Marijini hčeri, da mora stopiti iz odbora, češ, da tam za njo ni prostora in ji grozil, da bo sicer izključen iz Marijine družbe.

Zaprli so v Trstu 22letnega oženjenega trgovskega potnika Josipa Kertscherja, ki je sokriv goljufije pri tržaški podružnici kreditnega zavoda. Bivši uradnik Lupetina in Kertscher sta oškodovala navedeni zavod za 5000 K. Lupetina je doslej vse tajil; ker je pa Kertscher priz-nal, da sta res goljufala, se je tudi Lupetina udal.

Slovensko akademsko društvo »Adrija« v Pragi naznanja svoj III. redni občni zbor, ki se vrši v petek 21. t. m. ob pol 8. zvečer v restavraciji »u kuřihno oka«.

Nov hotel v Gradežu. Skupina kapitalistov v Frankobrodu namerava zgraditi v Gradežu velik hotel, v katerem bo tudi velika gledališčna in koncertna dvorana. V ta namen je že določeno veliko zemljišče. Ita-lijani morda le uvidijo, odkod jim preti nevarnost.

Česa želi župnik svojim verni-kom? Hrvatski župnik Jemeršić je bil svoje dni navdušen hrvatski ro-doljub, ki je v interesu dobre narod-ne stvari zagovarjal slogo med Hrvat-i in Srbi. Izdal je par rodoljubnih knjig, ki so prevedene tudi na slo-venski jezik. Na svojo stara leta pa se je Jemeršić izneveril svojim načo-lom ter postal iz rodoljubnega Hr-vata zagrižen frankovec in klerika-lec. V zadnjem času kaže svojo stran-karsko zagriženost v toliki meri, da so ljudje že resno jeli dvomiti, da bi bil pri zdravem razumu. In da nema-ra res nima kolese v možgonih v re-du, dokazuje pridiga, ki jo je imel na novega leta dan. Iz te propovedi pri-občujemo te-le dišeče cvetke: »Vi niste ljudje, vi niste kristjani, niste vredni, da vas greje solnce božje. Daj bog, da bi izbruhnila vojna in da bi vsi vi poginili, daj bog, da bi se po-javila kuga in vse vas pomorila, daj bog, da bi nastala lakota in da bi vsi vi od glada poginili.« — Tako »božjo besedo« je oznanjal hrvatski župnik Jemeršić svojim vernikom na novega leta dan! Zal, da imamo pri nas mnogo takih slovenskih duhovni-kov, kakoršen je Jemeršić — sicer bela vrana na Hrvatskem!

Za turiste. Ravnateljstvo bo-sansko-hercegovinskih železnice do-voljuje turistom 33¹/₃% popust pri voznih cenah. Ta popust pa se turi-stom dovoljuje samo v slučaju, ako vložijo prošnjo za znižanje vozne cene dotično planinsko društvo, kateremu turisti pripadajo. Za vsak vozni li-stek je priložiti pristojbino v znesku 1 K. Železniško ravnateljstvo dovo-ljuje imenovani popust samo v času od 15. marca do 15. novembra.

Prvi kinematograf Pathé prej Edison. Dunajska cesta št. 22 ima od srede 19. do petka 21. januarja slede-či spored: Drsalci klub v Avstraliji. (Po naravi.) Zazidan. (Drama.) Prenos svetega prta. (Po naravi.) Naga-jivka. (Komično v barvah.)

Elektro-Radiograf »Ideal« na Fraue Jožefovi cesti št. 1 ima od srede 19. do petka 21. januarja slede-či spored: Časopis. (Komično.) Zlato srce. (Drama v 19. slikah.) Titani s hribov. (Po naravi.) Rešena. (Dra-ma.) Saloma jim je zmešala glave. (Komično.)

Česa se vsega v Ljubljani ne iz-gubi in ne najde. Lansko leto je pri mestnem policijskem uradu prijavi-lo 798 strank o izgubljenih predme-tih in sicer 488 ženskih in 310 moških. Izgubljeno je bilo: 220 denar-ic z denarjem in denarnimi vredno-stimi, 46 ročnih torbic, zlata moška žepna ura, 27 srebrnih in 10 niklastih žepnih ur, 16 zlatih in 23 srebrnih ženskih žepnih ur, 2 zlate in 16 sre-brnih ženskih verižic, 13 zlatih in 12 srebrnih ženskih ovratnih verižic, 25 zlatih in 8 srebrnih zapestnic, 19 zlatih in 3 srebrni priveski, 5 poroč-

nih prstanov, 42 zlatih in 1 srebrni prstan, 13 zlatih in 2 srebrni broži, 2 zlata, 3 srebrni in 1 niklast ščipal-nik, 1 zlata, 3 srebrne in 3 niklaste očala, 5 zlatih in 2 srebrni ovratnični igli, 2 dijamanta in 2 briljanta, 3 hranilnične knjižice z večjimi vloga-mi, 3 zastavni listki, 3 menjice, 1 uradna legitimacija, 7 raznih srečk, 2 lorgnona, 3 knjige, vreča soli, vo-zna dvigača, pasji ovratnik, 1 par sob-nih čevljev, 2 pisalni orodji, 4 ovrat-ne boe, 4 mufi, 29 dežnikov, 6 ženskih pasov, žensko krilo, 2 ženska pred-pasnika, 6 moških klobukov, 5 spre-hajalnih palic, kos usnja, 6 srebrnih tobačnic, 7 konjskih odej, galoše, 7 kosov raznobojne svile, 7 parov žen-skih čevljev, 3 kovčegi z obleko, 5 moških pelerin, 15 ovratnikov, 13 parov manšetov, 6 ženskih solnčni-kov, 3 pari ženskih rokavic, tolar Marije Terezije, telovnik, 2 otroška jopiča, otroška suknja, 4 moški po-vršniki, 2 ogrinjaji, srebrn mulek, šerpa, kos platna, 11 moških hlač, 2 moški jopiči, 3 moške obleke, 3 moške srajce, 2 para nogavice, 4 ženski klobuki, strune (citre), fotografski aparat, slamnik in svilnat telovnik. Skupna vrednost izgubljenih pred-metov je cenjena 20.005 K. — Najde-nih je bilo 437 predmetov in sicer: 91 denarnic, 6 zlatih, 26 srebrnih in niklaste žepne ure, 4 zlata, 19 srebr-nih, 2 niklaste verižice, 6 zlatih, 11 srebrnih in 5 duble ženskih zapestnic, 4 zlata in 3 srebrni priveski, 4 zlata poročni prstani, 21 zlatih in 5 srebr-nih prstanov, 5 zlatih in 1 srebrni uhan, 5 zlatih in 4 srebrne brože, 3 zlata ovratnične igle, 2 zlata, 1 niklast in 4 roženi ščipalniki, 4 lorgnoni, 3 očala, kukalo, 7 srečk, 2 komada po 50, 16 po 20 in 13 po 10 K, kakor tu-di zlat za 20 K, 7 klobukov, havelok, 3 moške pelerine, 7 konjskih odej, zavitek usnja, 3 mufi, 2 šerpi, 2 kosa svile, ženski predpasnik, 5 ženskih pasov, 25 moških ovratnikov, 4 na-mizni prti, 2 otroški čepci, 2 telov-nika, rjuha, 2 otroški klobuki, 5 ogri-njač, 24 ženskih in moških dežnikov, 9 solnčnikov, 4 žepni noži, 2 vilice, 6 sprehajalnih palic, 2 ženski jopiči, moška srajca, 3 suknjiči, površnik, plenice, 2 vojni odeji, kolo, 28 ročnih torbic, vreča krompirja, zavitek špe-rijskega blaga, 2 vreči soli, vreča kostanja (maroni), 15 kg čaja, 5 me-denih pip, napihača, tehnična, klju-čavničarsko orodje, 4 pare drsalci, 5 ročnih vozičkov, povečevalno steklo, borovka, risalno orodje, klešče, zvonec, dvojce otroške komasne, 2 zastav-na listka, samokres, za 134 K kole-kov, 11 hranilničnih knjižic, vreča cementa, 2 kovčga z obleko, 6 knjig, Luegerjeva kolajna, 2 slike, 2 para sobnih čevljev in 3 ročna dela.

Nekaj podatkov o poslovanju mestnega policijske urada v letu 1909. V preteklem letu je bilo v mestnem policijskem uradu izdanih: 434 spričeval o lepem vedenju, 315 orož-nih listov, 105 spremnic za orožje in razstreljivo, 479 delavskih in 28 po-selskih knjižic, 293 potnih listov in potnih pravic, 18 potnih izkaznic, 295 domovnic ter 232 različnih drugih potrdil. Z blagotvorno vojnjo se je do-mov odpravilo 122 oseb, v hiralnico se je oddalo 115 hiralcev, v domovno občino pa je bilo odgnanih 1423 oseb. Vnanjim revežem je bilo napravljenih 240 nakaznic za brezplačno dobavo zdravil, domačim pa 960. Brezplačnihi nakazil za kopeli je bilo napravljenih 1600. V 189 slučajih pa so dobili tuji mimo potujoči reveži primerne denarne podpore. Licenc za godbo je bilo iz-danih 1230 in za podaljšanje policijske ure 2084.

Potegnil jo je z doma v Cerkevni ulici št. 21 trinajstletni sirotič Jo-sip Marn. Zamerilo se mu je, da mu rejnica njegova dne 28. decembra 1909 ni pustila iti tepežkat, pa je še isti dan odšel brez slovesa. Majheu je, toda krepak in rdeč, kodrastih plavih las in rjavih oči. Imel je bar-zunasto čepico in črno obleko. Tudi lansko leto jo je bil že enkrat pobri-sal do Maribora. Kdor kaj ve o njem, naj to sporoči ali mestni policiji ali varstvenemu sodišču v Ljubljani, oziroma naj se deček odda bližjemu županstvu, ki pa naj pazi nanj, da mu z zvijačo ne uide.

Vlomil je večeraj zjutraj v drvar-nico, g. Valentina Krišperja na Blei-weisovi cesti št. 9 dosedaj še neznan storilec ter ukradel 7 steklenice dal-matinskega vina in raco. Vse je nalo-žil v košaro, katero je ukradel kišni-ci Franciški Zajčevi.

Delavsko gibanje. Večraj se je z južnega kolodvora v Ameriko odpe-ljalo 109 Hrvatov in 32 Macedoncev, nazaj je prišlo pa 46 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Gdč. Ana Znidarsičeva je izgubila zlato zapest-nico v obliki verižice. — Šolska učen-ka Verica Pibernikova je izgubila zlat uhan. — Nočni stražar g. Ivan Miklavc je izgubil denarnico, v ka-teri je imel bankovce za 10 K. — Kuhanica Angela Kimovec je izgu-bila okrogel zlat uhan. — Jetniški paznik Ivan Zrimšek je našel zavitek žepnih robocev. — Sluškinja Ka-

torina Ahlinova je našla denarnico z dvema zastavnima listkoma. **Keglišče v »Narodnem domu«** je zaradi popravila zaprto do 24. t. m. **Uradne vesti.** Dne 29. januarja t. l. bo pri okrajni sodnji v Kranjski gori dražba zemljišča vl. št. 156 in 165 kat. obč. Javornik. Zemljišče s pritliklo vred je cenjeno 86.000 K. Najmanjši ponudek znaša 43.000 K. Dne 12. februarja t. l. bo pri okrajni sodnji v Črnomlju dražba zemljišča vl. št. 45 in 46 kat. obč. Dol. Zemljišče je cenjeno 972 K 50 v. Najmanjši ponudek znaša 648 K 34 v. — Dne 15. marca bo pri isti sodnji dražba zemljišča vl. št. 186 kat. obč. Petrova vas. Zemljišče je cenjeno 622 K 50 v. Najmanjši ponudek znaša 415 K.

Drobne novice.

* **Dolg avstrijske države** znaša 10 milijard 337 milijonov 900 tisoč kron. **Velikim tatvinam** so prišli na sled pri dunajski konfekcijski trgovini Pollak. Škodo cenijo na 100.000 kron. Zapri so šest izdelovalcev bluz, pri katerih so našli veliko množino ukradenega blaga. **Vojvoda — ponarejalec denarja.** V Madridu so zapri vojvodo Benaventeskega radi ponarejanja denarja. Vojvoda je imel v svoji vili na deželi popolnoma urejeno delavnico za izdelovanje denarja. V afero je zapleten tudi več vplivnih politikov. **Dr. Cook na lovu.** Amerikanski fisti poročajo, da je šel dr. Cook na lov na severne jelene v Severno Kanado. Pred odhodom se je baje izrazil napram svojim prijateljem, da je jako zadovoljen s svojim »potovanjem na severni tečaj«, kajti prineslo mu je 80.000 dolarjev čistega dobička. **Turška akademija znanosti.** Doslej neimenovani turški milijonar je daroval 2.300.000 frankov za ustanovitve turške akademije znanosti v Carigradu. Neznani darovalec je določil, da naj akademija v prvi vrsti skrbi za razvoj in razširjanje turškega jezika. Imela bo 24 rednih članov.

Razne stvari.

* **Ruski milijonar Morosov** v Moskvi je prišel pod kuratelo, ker se je bilo bati, da zapravi v najkrajšem času celo premoženje. Njegovi varuhi so pa napravili v par mesecih velikansko premoženje Morosovo, tako da je sedaj Morosov revež, kakoršen bi bil morda tudi brez kuratele in brez varuhov, samo s tem razlokom, da bi imel v tem slučaju vsaj mnogo spominov na lepe urice in zavesti, da je sam svoj denar pojedel. **Prosluli Strasnoff,** ki je bil pred leti tako imenitno nakadil nekega zagrebskega kanonika in bivšega Zida Francka, je pred dnevi dostal svojo kazen. Baš pred izpustom iz kaznilnice v Mitrovici so pa prišli na sled lumparijam, ki jih je Strasnoff zagrešil v kaznilnici. V kaznilnici ima namreč neki velik podjetnik mizarsko obrt in svojo pisarno, v kateri je včasih pomagal Strasnoff. Pred svojim odhodom je izpolnil več nakaznic, na katere naj bi blagajna izplačala različne zneske izmišljenim osebam. Strasnoff je seveda nameraval zgledati se sam pri dotičnih poštnih uradih ter dvigniti nakazni denar. Strasnoff ostane še nadalje v zaporu. **Možje, pozor!** Francoski pisatelj Marcel Prévost piše v pariškem »Figaru«, da je dognana stvar, da ženstvo neprestano raste, možje pa so vedno manjši. Prévost se sklicuje na angleški list »Health and Strength« — (Zdravje in Moč), v katerem se dokazuje, da so deklice v starosti 15 do 18 let za 2 do 3 palece večje, kakor so bile njih matere v isti starosti. Temu je največji vzrok šport, ki ga ženske mnogo bolj goje nego moški. Ker ženske tudi na političnem polju zahtevajo vedno večjo veljavo, ni izključeno, da bodo čez nekaj let žene zrasle možem v vsakem oziru čez glavo. Prévost kliče možem, naj zabranijo rast žensk, ali pa naj skrbijo, da sami ne bodo manjši. Še par palecev, in moški spol bo slabotnejši spol! **Amerikanski stari ljubijo mlada dekleta.** Nedavno so listi poročali, da je odvedel 50leten oženjen natkar 16letno deklico. Zdej so zapri v Hobokenu 58 let starega premožnega Viljema Boehmkeja, ki je ohodlen, da je odvedel 15letno Frido Tittlebach, hčerko nekega gostilničarja. Izročil jo je dvema prijateljema, ki naj bi jo odpeljala na Francosko pa sta se zbalu ter zadevo naznala policiji. Kje je deklica, nihče ne ve.

* **Glumačev maščevanja.** V bolnišnici v Liji na Moravskem je to dni umrl cirkuski glumač Johann Schmidt. Pred smrtjo je priznal, da je pred 40 leti zagrešil veliko hudo delstvo. Takrat se je v cirkusu Lody smrtno zaljubil v mlado plesalko na vrvi, v lepo, toda omoženo Evfrozino Braznak. Ker je ta odklonila vse Schmidtove ljubezenske ponudbe, je iz maščevanja z vitriolom polil vrv, na kateri je Evfrozina kasala svojo umetnost. Ko je prihodnji dan Evfrozina stopila na vrv, se je valed razjednosti utrgala. Umetnica je z razbitimi udi obležala mrtva na tleh.

Književnost.

— **Sedam šaljivih igrokazov.** Napisal Eugen Pancer. Zagreb. Naklada Jos. Sokol. Cena 1 K. — V tej knjižici je natisnjenih sedem veseliger in šaljivih prizorov, ki so bili že v Zagrebu in v mnogih drugih hrvaških krajih z uspehom uprizorjeni in ki bodo zlasti diletantskim društvom dobro došli, ker je za uprizoritev potreba le malo oseb. **Vse tu naznanjene knjige so dobivajo v »Narodni knjigarni«** v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Veliki pustni korzo na pustno nedeljo dne 6. januarja 1910

Telefonska in brzozjavna poročila.

Proti jugoslovanskemu ministru. **Dunaj, 19. januarja.** V večerajšnji seji izvrševalnega odbora nemških svobodnomislelnih strank sta govorila poslanca dr. Waldner in Marek proti imenovanju jugoslovanskega ministra ter naglašala, da morajo Nemci to smatrati za casus belli. Sklenilo se je, da se pooblasti dr. Sylvester, naj o tem obvesti ministrskega predsednika barona Bienenrtha ter ga opozori, da bodo Nemci izvajali posledice, ako bi se vlada drznila predložiti cesarju v imenovanje za ministra kakega Jugoslavana. Ker je baron Bienenrth v gosposki zbornici in v proračunskem odseku opetovano naglašal, da je imenovanje ministra izključna prerogativa krone, je dolžan, da pokaže dr. Sylvestru takoj vrata, ako bi se le ta skušal mešati v pravice, ki pristojajo samo vladarju.

Avdijsence.

Praga, 19. januarja. »Narodni Listy« javljajo, da je imel baron Bienenrth dolgotrajne konference s knezom Lobkovicem, dr. Urbanom, grofom Nostitzom in grofom Clam-Martinićem.

Proces proti Janini Borowski.

Krakov, 19. januarja. Naval k današnji obravnavi je bil velikanski. Od ranega jutra so ljudje že oblegali sodno poslopje. Med ženskami je prišlo do pravcatega pretepa radi vstopnice. Sinoči se je po mestu razširila vest, da je Borowska umrla in sicer, da se je zastrupila. Vest se je izkazala kot neresnična. Danes je bil zaslišan hišni posestnik, pri katerem je stanoval dr. Levičij in profesor Mnanowski, prijatelj moža Janine Borowske.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 19. januarja. »Budapesti Hirlap« javlja, da ima grof Khuen od vladarja pooblastilo, da lahko parlament takoj odgodi ali pa ga tudi razpusti, ako bi se mu to zdelo potrebno. Grof Khuen bo razvil svoj program tako v poslanski, kakor v magnatski zbornici.

Budimpešta, 19. januarja. »Budapesti Hirlap« priobčuje dopis z Dunaja, v katerem se zatrjuje, da ima grof dunajski dvorni krški namen popolnoma politično onemogočiti grofa Andrássyja, grofa Apponyija in Kossutha, ki jih smatrajo za krivce, da se je na Ogrskem sprožilo vprašanje glede madžarske armade in madžarskega poveljevalnega jezika.

Budimpešta, 19. januarja. Listi javljajo, da bo grof Khuen parlament razpustil šele meseca junija ali julija, ne da bi razpisal nove volitve. Na to bo skušal vstvariti novo stranko, ki bo pripravljena skleniti pamenten sporazum s krono.

Budimpešta, 19. januarja. Državni tajnik Szterenyi bo imenovan za ravnatelja nekega velikega finančnega zavoda.

Srbaki prestolonaslednik v Sofiji. **Sofija, 19. januarja.** Glasilo bolgarske vlade »Preporok« javlja, da pride to dni v Sofijo srbski prestolonaslednik kraljevič Aleksander, da vrne kralju Ferdinandu obisk, ki ga je napravil pred tedni srbskemu dvoru v Belgradu.

Sporazum med Srbijo in Bolgarsko.

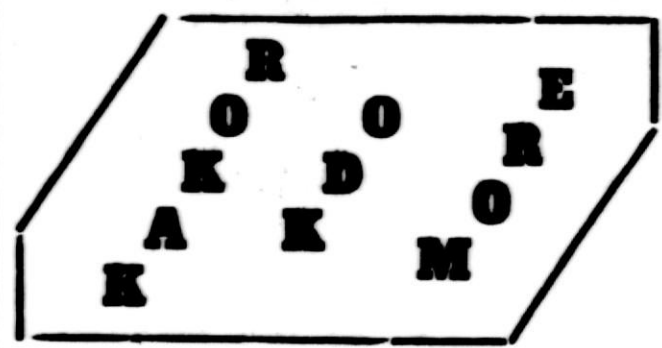
Sofija, 19. januarja. Med bolgarsko in srbsko vlado se je dosegel popoln sporazum glede razdelitve interesnih sfer v Makedoniji. Na politične kroge je napravila ta vest najboljše vtisk.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Petrograd, 19. januarja. Z Daljnega Vstoka dohajajo vedno bolj vznemirljive vesti. Japonska je že oborožena do pete in samo čaka na priliko, da udari na svojega nasprotnika. Kdo bo ta nasprotnik, še ni jasno. Morda Rusija, morda pa tudi ameriške Združene države. Po pisavi japonskih listov bi se dalo soditi, da nameravajo Japonci to pot obračunati z Ameriko, o kateri pišejo zaničljivo, da nima sploh nobene armade, njeni topovi na vojnih ladjah pa so zarjavili. Mogoče je, da je ta pisava samo finta, da bi uspavali Rusijo, da bi ne opazila nevarnosti, ki ji znova grozi od Japonske.

Volitve na Angleškem.

London, 19. januarja. Doslej je bilo izvoljenih 120 unionistov, 97 liberalcev, 21 pristašev delavske stranke in 28 nacionalistov.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: **Za družbo sv. Cirila in Metoda:** Gosp. J. Stepič, c. kr. davčni asistent v Ložu 15 K 20 v; nabral neimenovani v gostilni g. Benčina v Starem trgu pri Ložu pod geslom: **V družbi Kneza nabrali smo te krone Cirila in Metoda za bonbone!**

Gosp. Miroslav Premrov, c. kr. notar v Kobaridu 200 K — za Rosegerjev sklad zbrali gg. poštar Bergine, davkar Frandolič, učitelj Prijatelj, komisar Umek po 20 K, posestnik Juretič 15 K, dr. Več, učitelj Kalan, Kartofil, župan Gruntar, posestnik Lazar, asistent Stres in trgovec Ušnič po 10 K, poštarica Gabrček in neimenovan po 5 K in notar Premrov 25 K. Vesela družba pri g. Turku v Dragi 6 K 40 v; g. dr. Švigelj, odvetnik, tu 20 K, plačano od Ane Povše. Skupaj 241 K 60 v. — Hvala! Živeli! Na zdar!

Za dijaško podporno društvo »Domovina«: Gosp. Fr. Dekleve, Slatina 300 K, kot volilo umrlega njegovega strica g. Franca Dekleve.

I. izkaz prispevkov »Društva za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma« telovadnemu društvu Sokol I. v Ljubljani.

Darila: Telovadno društvo Sokol I. 588 K 23 v, politično, izobraževalno in gospodarsko društvo za Vodmat 40 K, brat dr. Indra Pavel 20 K, (fantovščina) g. R. Dostaj 20 K, (fantovščina) g. Rajko Arce 20 K, brat Miha Verovšek 10 K, obrtno pomožno društvo 10 K, splošno slovensko žensko društvo 4 K, brat Anton Štrekelj 1 K 46 v, g. Franchetti 1 K, g. dr. Repič Rudolf 5 K, dijak in dijakinja 40 K 10 v.

Nabrano: Na sestankih Sokola I. 26 K 30 v, ob raznih prilikah v družbi brat Kodolja 21 K, brat Zoričič V. 18 K 23 v, br. Jak. Bončar 12 K, sestra Gabrijela Šimenc 12 K 20 v, vesela družba pri Auerju 12 K, brat Pavel Fabiani 5 K 82 v, brat Mulaček Josip 4 K 40 v, brat Iv. Kenda 4 K, gospa Accetto 1 K, preplačila pri pobiranju članarine 10 K 60 v.

Z razpečavo blokov nabrali: gđe. Franja Medic 28 K 30 v, brat Ivan Bricelj 10 K, dr. Pestotnik Pavel 35 K 06 v, brat Josip Zaje 20 K, brat Fran Mulaček st. 30 K, gđe. Lina Medic 10 K, gđe. Ana Šmuc 30 K, Kreditna banka 30 K, brat Anton Golob 10 K, brat Blaž Kamenšek 20 kron, gđe. Elza in Ana Kocijančič 50 K, brat L. Dermelj 10 K, brat J. Počivalnik 2 K, gđe. Anica Žagar Markovec 10 K, dr. Romih, Krško 10 K, Sokol, Novo mesto 30 K, gđe. Minka Zor 4 K, brat Iv. Kerne 25 K

20 v, brat Josip Bernot 10 K, gospa Silva Praznik, Trebnje 10 K 09 v, g. Josip Koser 10 K, brat Iv. Kostevc 30 K, brat Iv. Slapničar 60 K, politično izobraževalno in gospodarsko društvo za Vodmat 30 K, gđe. Kajzelj 5 K, gđe. I. Korban 20 K 80 v, gospa M. Miklauc 20 K, gđe. Pepca Klemenec 10 K, Sokol II. 10 K, gđe. M. Černe 10 K, brat Gustv. Ropič 12 K 20 v, g. Plevnik & Šerak, Idrija 10 K, Sokol, Krško 14 K 20 v, gđe. Fani Vrančič 11 K 20 v.

Odbor se vsem najsrčneje zahvaljuje in toplo priporoča nadaljnji naklonjenosti. Na zdar!

Za odbor:

I. Kostevc, predsednik.
J. Mulaček, blagajnik.

Avstrijska Specialiteta. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollevo Seiditz-praska«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepijo ter pospešijo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 3 K. Po poštni povzetti razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zaht vati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 29

Priporočamo našim rodbinam
kolinsko cikorijo.

Novo leto naj nam prinese kaj dobrega, predvsem seveda zdravje. Kdor pa hoče ostati zdrav, naj se skrbno varuje prehladit, naj v izogib temu uživa Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje. Ze nastale katjarje odpravijo sodenice hitro in brez vsakega nadlegovanja. Pri tem pa niso drage: K 125 skatljica. Dobivajo se po lekarnicah, drogerijah itd. 30 Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. in kr. dvorni dobavitelj, Dunaj IV, 1, Grosse Neugasse 17.

Bradyjevo želodčno kapljice 4149 **marljaceljske Materje božje** kot varstveno znamko, torej imenovane **marljaceljske želodčne kapljice** so najboljše že 30 let prekušeno sredstvo proti vsem vrstam prebavnih težkoč, gorečini, zaprtosti, glavobolu, želodčnim bolečinam, tvoritvi kisline itd. — Dobiva se v lekarnah po K — 80 in K 140. — Na deželo razpošilja lekarnar C. Brady, Dunaj, I. Fleischmarkt 2484. 6 steklenic za K 5—, 3 dvojne steklenice za K 450 franko. — Pazite na varstveno znamko z marljaceljsko Materjo božjo, rdeči zavoj in podpis C. Brady.

Zlata svetinja erolin, Pariz, Rim itd. **Hajboljše kozm. čistilo za zobe** **Seydlin** **Dobiva se povsod.** **Izdaje:** O. SEYDL Stritarjeva ulica 7.

Kemik dr. Ing. Mirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna koda, ker so njeni podatki popolnoma nesvotljivi in se z njo lahko razkužuje.

Želodčni liker

FLORIAN

je najboljši krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozna,
Kdor ga ima,
Ima zdravje doma!

Ljudska kuharica liter K 2-40.
Kuharica kuharica „ „ 4-80.
Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljšo priznana
Tanno-chin tinktura za lase

tatera okrobuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. I s entemica z navodom i krono. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh prekušenih zdravil, medic. mil, medicinski vin, specialitet, najfinih parfumov, kirurških obvez, svežin mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rušjeva cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jub. mostu

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. januarja: Leopold Repe, mizarjev sin, 17/2 let, Hranilnična cesta št. 8. — Marija Pirnat, gostija, 67 let, Radeckega cesta 11. — Fran Sinkovc, umir. redar, 47 let, Dolenjska cesta 29. — Ivan Lovša, čevljar, 62 let, Radeckega cesta 11. — Juri Kokalj, bivši rudar, 84 let, Radeckega cesta 11. — Jožefa Kalinšek, trgovčeva žena, 52 let, Študentovska ulica 11.

V deželni bolnici:

Dne 12. januarja: Martin Poljanšek, delavec, 28 let.
Dne 13. januarja: Andrej Tolmajner, delavec, 21 let. — Fran Šest, delavec, 47 let. — Fran Bercar, delavec, 70 let. — Cecilija Troha, nadučiteljova vdova, 74 let stara.
Dne 15. januarja: Jakob Otrin, delavec, 72 let. — Anton Gradišar, zidar, 59 let. — Fran Vodopivec, gostič, 62 let. — Blaž Južina, delavec, 39 let.
Dne 16. januarja: Josip Stembrov, zasebnik, 59 let. — Tomaž Pirš, hlapec, 56 let. — Adolf Wiederwohl, preglednika sin, 3 leta.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. januarja, 1910.
Termin.
Pšenica za april 1910 . . . za 50 kg 14.20
Pšenica za oktober 1910 . . . za 50 kg 11.93
Rž za april 1910 . . . za 50 kg 9.80
Koruzi za maj 1910 . . . za 50 kg 6.72
Oves za april 1910 . . . za 50 kg 7.74
Efektiv.
5 vin. ceneje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop.	731.1	24 sl. svzhod	oblačn.	
	9. zv.	727.2	32 sr. zahod		
19.	7. zj.	718.7	62		

Srednja večerajšnja temperatura 21° norm. — 24°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Izjava.

Podpisana Ana (Marija) Povše, gostilničarka v Štepanji vasi št. 19, s tem prekličem in obžalujem kot neresnično in izmišljeno vse, kar sem govorila žaljivega o g. **Franu Rodetu**, posestniku in mezarju pri Devici Mariji v Polju, obžalujem dotično svoje govorjenje kot neresnično in se le temu zahvaljujem, da mi je odpustil in odstopil od kazenskega postopanja.

Ljubljana, 18. januarja 1910

236 **Ana Povše.**

Blagajničarka

se sprejme takoj v tukajšnji kavarni.

Naslov pove upravištvu »Slovenskega Naroda«. 243

Kot trgovski učenec

se takoj sprejme krepak deček, star 14—16 let, s primerno šolsko izobrazbo in poštenih staršev v trgovino, z mešanim blagom **M. Algon v škofji Loki.** 164

Slavnim kegljaškim klubom v »Narodnem domu«.

Zaradi nujno potrebnega popravila, je

kegljišče zaprto do ponedeljka, 24. januarja 1910.

S spoštovanjem

E. Korkšnik restavrat.

Svoje zdravje si ohranite! Izginejo Vam slabosti in bolečine, oči, živci, mišice in kite se Vam ojačijo, spali boste zdravo, splošno dobro zdravstveno razpoloženje bo zopet nastopilo, ako boste rabili pristni Fellerjev fluid z znamko »Elsanfluid«. Tucat na poizkušnjo 5 kron franko. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elizin trg št. 238 na Hrvaškem.